

MÁS KOR – MÁSKÉNT

Barber Shop és Biohair

szöveg: Elek Lenke, fotó: Baric Imre

Ezúttal a férfi frizurákról beszélünk, és arról, hogyan fordult ki alapjaiból egy régi szakma a modernitás és divatkövetés jegyében. Sorozatunkban máskor talán majd csodálkozunk is egy sort az ilyen erős üzleti lépésváltás meredek ívén, de ebben az esetben végül is nem példátlan ez a fajta átváltozás. Aki a beatkorszakban nőtt fel, annak nem illik meglepődni semmilyen hajügyön. Hol van már az az idő, amikor, ha kicsit is megnőtt a gyermek lobonca, az apa vagy az iskolaigazgató elküldte borbélyhoz... Most maguktól mennek, ha adnak a divatra.

Hogy is mondja a költő? „Másként ejtjük a szót, fejünkön másként tapad a haj”. De nem csak másként tapad, máshogy is vágják. Oldalt teljesen lekopaszítják, felül dúsan hagyják, így sokkal keskenyebbnek tűnik az arc, és magasabbnak a tulajdonosa. Hát még ha ki is szokítik a homlokra ráomló, bio kencékkel kisé bebodorított, kondicionálóval ápol, bevaxolt tincseket... A másik kedvenc a szinte teljesen lenyírt, illetve 1-2-3 milliméter hosszúságban meghagyott haj, amelyből középen törökös lófarok magasodik ki, olykor feltekerve és gumival pofás kis kontyba rögzítve. Ez csak dús, sötét hajból mutatós.

No women, no cry

Régen is jártak a férfiak borbélyhoz – mondjuk, úgy az ötvenes évek végéig. Nett, jól szituált urak minden nap betértek borotválkozni, és elvárták, hogy a fodrász hölgyek vagy borbély urak kellemes illatú arcszesszel tegyék őket még kívánatosabbá, várakozás közben pedig napilapot olvastak. Aztán filmszakadás. Majd pár éve kiderült, az urak ismét szeretnek ápolni külsővel megjelenni, és áldoznak is rá.

Hirtelen barber shopok, azaz mit is mondok, férfiklubok láncolata nőtt ki a földből, amelyek büszkén hirdetik magukról, hogy sem mint fodrász, sem mint látogató, nem lépheti át náluk a küszö-

böt nő. Van ahol no women, másutt no ladies felirat figyelmeztet erre. (Még jó, hogy a pizzafutárok többnyire férfiak, egyébként hogy adnák át a még forró dobozt?) Nem mintha nagyon vágnék a belépésre, de nem emlékszem olyan esetre, hogy egy női fodrászattól bármikor kitiltották volna a búra alá bekukucskáló férjet. Tudom, nem ez a legnagyobb baj a mai Magyarország genderszemléletével, mégis, oly anakronisztikus az egész, mint ha valamely zártkörű angol klubról lenne szó. Szerencsének érzem a kivételt: egy másik „shop” reklámjában azt olvasom, hogy „barátnő- és kutyabarát hely”. Igazán vonzó.

A *Gellei* név fogalom a szakmában. Igazi tekintélyes fodrászdinasztia az övék, aranykoszorús mester édesapával. A család ifjabb tagjai már Melbourne-ben is megmérettették magukat, sikerrel. De pár év után hazahúzott a szívük, és megnyitották a Barber Shop Budapest szalonokat, a vállalkozás ma már üzletlánc. Fut a szekér itt is.

Jelszó a nyugati oldschool, és nagyon fontos a körítés. Budapesti üzleteikben

jókora, 220 kilós, kényelmes székeken foglalhat helyet a kedves vendég, akit fiatal borbély vesz kezelésbe. Az árban sok minden benne van: welcome drink, jóízű társalgás a tegnapi meccsről, forróvízes törülköző. Sok a külföldi vendég. Ők már régebben is tudták, mi is az a barber shop, igaz arról viszont fogalmuk sincs, milyen volt régen egy magyar borbélyszalon. Kit érdekel?

Az új divat, hogy a nagyon kitalált honlapról hiányzik a telefonszám. Amikor mégis elérem mobilon az egyik fodrászatukat, a fiatalúr felháborodik – ez ugyanis az ő magántelefonja, amire egyébként csak azért tudtam rábukkanni, mert a Google-Map-en való jelenléthez kötelező egy mobilszám feltüntetése. Bejelentkezni nem kell, akkor minek is kéne telefonszám? Tessék egyből odamenni. A honlapon egyébként – amely erősen cégközpontú, azaz főként a vállalkozás története olvasható rajta, meg a jelentkező munkaerő karrierlehetősége, illetve a webshop ajánlata – csak az üzletek címei szerepelnek, nyitvatartási idővel. Ez utóbbi jellemzően hosszabb, mint a szokásos, igaz, délelőtt 10-kor nyitnak. Lehet még e-mail-t írni, regisztrálni, belépési kóddal, jelszóval, de nem hiányoznak a közösségimédia-címek és a Tripadvisor logója sem, elolvashatjuk, milyen cikkek jelentek meg eddig a cégről – ha minderre van időnk.

Amiben mindnyájan egyetérthetünk, hogy ma divat a bajusz és a szakáll, és annak ápolása még egy férfinak se tett rosszat. Újabban különleges szakállnyírók, trimmelő masinák, krémek, kencék segítenek megrendszabályozni a rakoncátlan szőrtő-

meget, többen festetik is férfiúi díszüket a kívánt árnyalatra. Mindegyik kozmetikai márka vagy fodrászszalon-lánc piacra dobja a saját szakállvaxát, ápoló olaját, speciális hajfestékeit, nem beszélve a samponok és kondicionálók sokaságáról.

A férfikozmetikumok palettája egyre szélesedik. Nem kell ahhoz ma *David Beckham*nek vagy metroszexuálisnak lenni, hogy valaki hidratáló és ránctalanító krémet használjon. Divattá vált a gyantázás, a szemöldök szedése is a férfiak körében. Ez utóbbit csak üdvözölhetjük, hiszen sokszor még hírességek, politikusok is hagyják, hogy összeérjen közepén a két szemöldökük, vagy éppen szőrernyőként magasodjon a szemgödörük fölé, ami meglehetősen diszsonáns, gondozatlan hatást kelt, és nagyon előnytelen.

Nos, erre az ápoltságot előtérbe helyező irányzatra épülnek a barber shopok, ami nem márkanév önmagában, hanem: műfaj.

Ibrahim, a kurd

A műfaj egyik budapesti sztárja *Ibrahim*, aki egy szíriai kurd közösségből érkezett hozzánk. Több mint tíz éve már, hogy kalandos körülmények között elhagyta hazáját. Igaz, Skandináviába igyekezett, de nálunk ragadt, itt lett borbély a Podmaniczky utcában, olyan, hogy a legnépszerűbb magyar és külföldi magazinok készítették már vele képes riportot. Szép szőke magyar lány is marasztalta, aki a felesége, kisfiukat nagy szeretettel nevelik. Mára sokan felfedezték: a Huffington Postban egy vidéki magyar rapper is elismerően nyilatkozik róla, pedig neki, ahogy olvashatjuk a neten, fenntartásai voltak a migránsokkal szemben, de mostanra már barátok lettek a kurd borbélyal.

Amikor felhívom interjúidőpontért – ő nem titkolja a számát –, hallhatóan aggódik, mi lesz a vendégekkel, az előzetes bejelentésekkel. Megnyugtatom, hogy közben is tud majd dolgozni, bár utólag belátom, elég veszélyes dolog faggatni valakit, miközben éles borotvák pörögnek villámgyorsan a kezében. Szíriában is ezt a foglalkozást űzte, ott komoly hagyományai vannak a szakáll- és bajuszápolás tudományának. A testvérei is borbélyok – és egyszersmind férfifodrászok természetesen –, gyakran látogatja meg őket Dániában.

– Nemcsak a család miatt élek itt, hiszen mi is utánuk mehetnénk. Szeretem ezt az országot, a színes, temperamentumos, élettel teli Budapestet – mondja szinte akcentus nélküli magyarsággal. De kritikát is megfogalmaz: – Magyarországon a férfiak zöme nem ápolja megfelelően a szakállát, a haját és a bajuszát. Mostanra azért javult a helyzet, sok barber shop nyílt. Sajnos nem találok viszont mindenütt megfelelőnek a higiénia színvonalát. Én mindig nylonkesztyűben dolgozom, minden vendég után váltok.

Közben szépül a székben a fiatalember, az egyébként sem kócos szakállból alig marad valami, csak egy, a borostánál kissé hosszabb arcdísz, a haj a fejtetőn kellően magasodik, oldalt keskeny sziluettet teremt. Majd következik még néhány varázslat: két összepödrött cérnával szedi le Ibrahim a fölös apró pihéket a homlokról, a szemöldök környékéről. Ezután öngyújtó után nyúl, és a másodperc tört része alatt nyílt lánggal kiegészíti a fülből az oda nem illő szőrszálakat.

– Igaz, hogy nőknek tilos a bemenet? – kérdezem.

– Én ezt nem gondolom helyénvalónak, hiszen sok férfi hozza el a feleségét, barát-

nőjét, hogy megmutassa, milyen lesz majd a frizurája. Persze hogy bejöhet kutya is: van olyan vendégem, aki szinte semmit nem lát, neki a kutyája a szeme világa.

– Olvas-e szaklapokat? Kérdésemre ismét mosolyog: ma már erre nincs szükség, hiszen minden új divat egy perc alatt elterjed az interneten. A férfiak a mobiltelefonjukon mutatják meg, milyen frizurát szeretnének.

Miközben beszélgetünk, már gyülekeznek a bozontos hajú, rakoncátlan arcszörzetű ifjak, akik egy óra múlva megszépülve, ápoltan lépnek majd ki a Podmaniczky utcai üzletből.

Ahol minden bio

Nem ezt ígértem a leadben, de igazságtalan dolog lenne elhallgatni, hogy a női fodrászat is jelentős változáson ment keresztül. Pár éve meguntuk, hogy Ildikéhez, Marikához, Fruzsiohoz jóval előbb be kell jelentkezni, mintha csak egy titkos randevúról volna szó, és hogy ez a bizonyos Ildike, Marika vagy Fruzsi a sokéves ismeretség után többet tud rólunk, mintha a pszichológusunk lenne. Kiderült, hogy nem minden nő ragaszkodik a fodrászához, s ez elsősorban a fiatalokra jellemző. A BioHair koncepció része a hosszú nyitva tartás és az, hogy üzleteikbe bárki bármikor betérhet. Vendégeiket bejelentkezés nélkül fogadják, a haj mosásához, vágásához, szárításához – honlapjuk szerint – nem használnak semmilyen vegyi anyagot. Azt is megtudhatjuk, hogy a szakmai irányítást *Binder Géza* mesterfodrász garantálja. A külső üzletkép és a márkalogó világoszöld.

A hálózat koncepciója olyan sikeresnek bizonyult, hogy már az indulás napján közel félszáz vendég távozott a székekből. Pár éven belül soktucatnyi újabb üzletet nyitottak az országban. Ezekben vezették be a bejelentkezést szintén nem igénylő expressz manikűr és kozmetikai szolgáltatásokat, majd az ammóniamentes, gőzburás, szupergyors hajfestést.

Azóta sok, más céghez kötődő fodrászszalon nyílt hasonló üzleti megfontolás alapján – nincs bejelentés, várakozás, a belső enteriőr elegáns, divatos uniformisban, de szinte sosem fehérben dolgoznak az alkalmazottak, recepciósi van – nem csak úgy odamegyünk valamelyik alkalmazotthoz –, és nem csupán bulvárszemetet kínálnak olvasásra. Olyan üzlet is akad – és ez nem a fent említett franchise-hoz tartozik –, ahol csak vágást hirdetnek, elvégre otthon is tud mindenki haját mosni. ●